บทนำ

ความมั่นคง" (Security) ถือเป็นรากฐานสำคัญที่ทุกประเทศต้องสร้างและดำรงไว้ให้เข้มแข็ง ก่อนจะสามารถพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดตามนโยบายและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ได้อย่างราบรื่น ทั้งนี้ มิติหรือขอบเขตของความมั่นคงได้มีการพัฒนาปรับเปลี่ยน และขยายขอบเขตอยู่อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ตามบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยในยุคสงครามเย็น (Cold War) ความมั่นคงของประเทศหนึ่ง ๆ จะถูกให้น้ำหนักความสำคัญไปที่ความอยู่รอดปลอดภัยของรัฐ ซึ่งต้องอาศัย *ความมั่นคงทางการทหาร* เป็นแกนหลักในการสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศนั้น ๆ

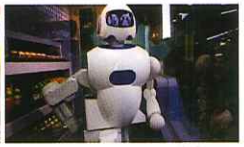

ในช่วงปลายศตวรรษที่ ๒๐ กระแสโลกาภิวัตน์ที่แพร่หลายอย่างรวดเร็วไปทั่วโลก ได้เชื่อมโยงโลกทั้งใบให้เป็นหนึ่งเดียว ขณะเดียวกันก็ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันในเกือบทุกด้าน จนส่งผลให้กระบวนทัศน์ทางความมั่นคงเกิดการปรับเปลี่ยน (Paradigm Shift) อย่างสำคัญ ความมั่นคงในมิติอื่น ๆ อาทิ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เพิ่มบทบาทเข้ามาเกี่ยวพันกับความอยู่รอดปลอดภัยของรัฐ อย่างมีนัยสำคัญ จนทำให้ความมั่นคงในยุคใหม่ถูกเรียกเป็น "ความมั่นคงแบบองค์รวม" หรือ Comprehensive Security ทั้ง *ความมั่นคงของรัฐ ความมั่นคงทางการทหาร ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความมั่นคงทางสังคม ความมั่นคงของมนุษย์* ตลอดจน *ความมั่นคงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง" ฉบับนี้ จึงถูกจัดทำขึ้นโดยมีเป้าประสงค์สำคัญ เพื่อบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกมิติและทุกระดับ ทั้งมิติ ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การทหาร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาหาร น้ำ ไปจนถึงมิติทางพลังงาน รวมทั้งให้มีความครอบคลุมตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน จนถึงระดับความมั่นคงของมนุษย์โดยมุ่งเน้น**การรักษาความสงบภายในประเทศ**ให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข และมีความมั่นคงปลอดภัย สังคมมีความเข้มแข็ง และสามัคคีปรองดองสถาบันหลักมีความมั่นคงเป็นศูนย์รวมยึดเหนียวจิตใจของคนในชาติ ควบคู่ไปกับ**การป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง**ที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต พร้อมทั้งเสริมสร้างศักยภาพของประเทศทั้งการพัฒนา คน เครื่องมือ (ทรัพยากร) เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลกลาง (Big Data) ให้มีความพร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง รวมไปถึงการร่วมมือกับนานาชาติและองค์กรต่างๆ ในการเสริมสร้างความสงบสุข สันติสุข และความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน โดยอาศัยกลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบบูรณาการ ทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคมและองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมไปถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อมุ่งที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่นๆ ตลอดจนการบริหารประเทศของรัฐบาลให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

1. การรักษาความสงบภายในประเทศ

- การพัฒนาและเสริมสร้างคนในเรื่องความมั่นคง
- การเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ
- การพัฒนาการเมืองที่สอดคล้องกับบริบทของไทย
- การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกป้องกันและขจัดสาเหตุของปัญหาปัญหา

2. การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

- การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่งคงปัจจุบัน
- การติดตามเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นใหม่
- การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนใต้
- การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทั้งทางบกและทางทะเล

3. การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

- การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการ
- การพัฒนาและผนึกพลังอำนาจแห่งชาติ
- การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติ

4. การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ

- การรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ
- การเสริมสร้างความมั่นคงและสันติภาพในภูมิภาค
- ความร่วมมือในการพัฒนาระหว่างประเทศ

5. การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

- การพัฒนากลไกความมั่งคง แก้ไขปัญหาความมั่งคงแบบองค์รวม
- การจัดการความมั่งคงให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ
- การพัฒนากลไกและองค์กรขับเคลื่อน ยศ.ชาติด้านความมั่งคง

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง

เป้าหมาย 20 ปี

"ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข"

ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข

บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหา

ประเทศไทยมีบทบาทเป็นที่ชื่นชม และได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ

การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จ ที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

พ.ศ. 2576-2580

ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข

ประชาชน ชุมชน
- มีความสุข
- มีความเข้มแข็ง

ประเทศชาติ
มั่นคง

พ.ศ. 2571-2575

ประเทศชาติพัฒนา ปวงประชาร่วมผลักดัน

ประชาชน ชุมชน
- มีความสุขทั่วหน้า
- มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความมั่นคง
- ชุมชน หมู่บ้าน ตำบลเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความมั่นคงในระดับพื้นที่

ประเทศชาติ
- มีความสงบ มั่นคง ปลอดภัย ในทุกด้าน
- รัฐบาลบริหารประเทศได้ตามนโยบายและยุทธศาสตร์ที่กำหนด

พ.ศ. 2566-2570

ปัญหาเก่าหมดไป ปัญหาใหม่ไม่เกิด

ประชาชน ชุมชน
- มีความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินในเกณฑ์ที่ต้องการ
- สังคมมีความสงบสุขร่มเย็น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เอื้ออาทรต่อกัน

ประเทศชาติ
- มีความมั่นคงในทุก ๆด้าน
- รัฐบาลบริหารประเทศได้อย่างราบรื่น

พ.ศ.2561-2565

ปรับสภาพแวดล้อม พร้อมแก้ไขปัญหา

ประชาชน ชุมชน
- มีงานมีอาชีพมีรายได้มากขึ้น
- มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น

ประเทศชาติ
- มีความมั่นคงในภาพรวมมากขึ้น
- รัฐบาลบริหารประเทศได้ราบรื่นขึ้น

แนวทางการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

แผนแม่บทด้านความมั่นคง	แผนแม่บทความมั่นคงด้าน../แผนปฏิบัติการด้าน..
1 การรักษาความสงบภายในประเทศ (กอ.รมน.) เป็นหัวหน้ากลุ่มแผน	1. แผนความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 2. แผนการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ (เน้นอาชีพ รายได้ ความปลอดภัย จิตสำนึก ความรักชาติ) 3. แผนการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข + ศาสนา 4. แผนการพัฒนาด้านการเมือง 5. แผนการสร้างความรักความสามัคคีปรองดองคนในชาติ [ใช้แผนเดียวกันกับประเด็น 5.1 คือ *แผนการบูรณาการกลไกการบริหารจัดการความมั่นคง]
2 การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง (กอ.รมน.) เป็นหัวหน้ากลุ่มแผน	* แผนการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยทุจริต 6. แผนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 7. แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ 8. แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ 9. แผนการบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง 10. แผนการรักษาความมั่นคงพื้นที่ชายแดน 11. แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย 12. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (พ.ร.บ. ปภ.58) 13. แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ (เน้นการลักลอบค้าอาวุธ, การฟอกเงิน, โจรสลัด, ปลอมแปลงหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับตัวบุคคล) * แผนการรักษาความมั่นคงทางพลังงาน * แผนการรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ * แผนเฝ้าระวังและป้องกันประเด็นทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง 14. แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบใน จชต. 15. แผนการรักษาความมั่นคงทางทะเล * แผนการรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3 การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ (กห.) เป็นหัวหน้ากลุ่มแผน	16. แผนการพัฒนาระบบงานข่าวกรองแบบบูรณาการ 17. แผนการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ 18. แผนการพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ
4 การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ (กต.) เป็นหัวหน้ากลุ่มแผน	19. แผนการสร้างดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ - การพัฒนา ASEAN Centrality - การสร้างความร่วมมือกับนานาชาติ
5 การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม (สมช.) เป็นหัวหน้ากลุ่มแผน	20. แผนการบูรณาการกลไกการบริหารจัดการความมั่นคง 21. แผนการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง 22. แผนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

แผนปฏิบัติการเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมภายใน 5 ปี

1. แผนการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

เป้าหมาย - พัฒนา เสริมสร้างศักยภาพของ คน ชุมชน ในพื้นที่ให้มีขีดความสามารถในการเฝ้าระวัง การแจ้งเตือน และการป้องกันตนเอง
- แก้ไขปัญหาความมั่นคงมนุษย์ต่อภัยคุกคามในรูปแบบใหม่
- สร้างกลไกของรัฐและชุมชนให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2. แผนปฏิบัติการในการแก้ไขปัญหาการสูญเสียและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุบนท้องถนน

เป้าหมาย - ปรับปรุง สร้างเสริมวิธีการในการลดเหตุการณ์สูญเสียและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุบนท้องถนน
- บูรณาการองค์กรภาครัฐและองค์กรเอกชนในการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นร่วมกัน
- การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

โดยใช้ โครงการ ตำบล มั่นคง ปลอดภัย เป็น Quick Win สำคัญ ประการหนึ่ง

3. แผนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

เป้าหมาย
- ปราบปรามผู้ผลิต ผู้ค้า
- ทำลายระบบเครือข่ายยาเสพติด
- สกัดกั้นสารตั้งต้นและการลักลอบนำเข้าตามแนวชายแดน
- บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

4. แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์

เป้าหมาย
- ปกป้อง ป้องกัน และรับมือกับสถานการณ์ด้านภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้อย่างทันท่วงที
- คุ้มครองและสร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม

5 แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบใน จชต.

เป้าหมาย
- พร้อมรับมือกับวิกฤติการณ์ความมั่นคงในพื้นที่ ที่จะเกิดขึ้น
- ยุติการก่อเหตุรุนแรงต่อชีวิตทรัพย์สินของประชาชน
- ลดปัญหาภัยแทรกซ้อนและเงื่อนไขที่ส่งผลให้เกิดปัญหาความไม่สงบ
- ให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- ให้ประชาชนในพื้นที่ ดำรงอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างปกติ

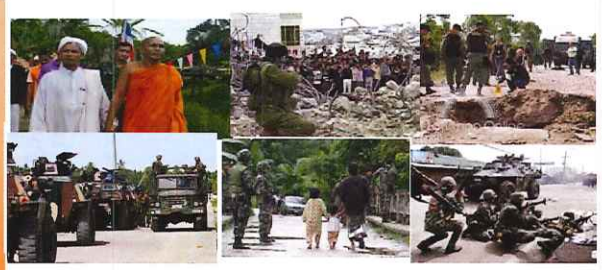

* วางแผนร่วมกันกับยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น